

Elo ym.: Lakialoite laiksi peruskoululain 27 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa esitetään ruotsin kielen opetuksen muuttamista valinnaiseksi aineeksi kaikilla koulutusjärjestelmämme tasoilla.

ALOITTEEN PERUSTELUT

Kielten opiskeluun käytetään maassamme runsaasti aikaa, vaivaa ja rahaa. Kielten opiskelu on toisaalta suomalaisille välttämätöntä, koska meidän on vaikea selviytyä maamme rajojen ulkopuolella suomen kielellä.

Suomen kieli vaikuttaa varmasti osaltaan siihen, että suomalaisten kielitaito on keskimäärin riittämätön tämän päivän EU-Suomea ajatellen. Yhä useampi suomalainen joutuu työssään tekemisiin kansainvälisten yhteyksien kanssa.

Viime vuosien kehityksessä Suomi on suuntautunut entistä enemmän Eurooppaan ja esimerkiksi pohjoismainen yhteistyö on jäänyt vähemmälle huomiolle. Tämä taas johtuu sekä taloudellisesta että poliittisesta linjanvalinnastamme. Suomi on eduskunnan päätöksellä kansanäänestyksen jälkeen päättänyt liittyä Euroopan unioniin.

Kuten tiedetään, on ruotsin kieli kaikille pakollinen kieli peruskoulussa ja lukiossa. Tämän lisäksi suomalaisilta korkeakoulu- ja ammattikorkeakouluopiskelijoilta vaaditaan ns. virkamiestutkinto ruotsin kielessä. Tutkinto on varsin vaativa ja vie opiskelijoilta runsaasti aikaa.

Verratessamme maamme tilannetta esimerkiksi läntiseen naapurimaahamme Ruotsiin voimme havaita, että ruotsalaiset aloittavat opintonsa yleensä englannin kielellä ja panostavat pääasiallisesti juuri englannin kielen oppimiseen.

Myös Suomessa monet syyt puoltavat sitä, että luovumme ruotsin kielen pakollisuudesta koululaitoksessamme.

Ruotsin kielen muuttaminen pakollisesta aineesta valinnaiseksi edellyttää lain tasoista muutosta vain peruskoulun osalta. Muutos tulee tehdä peruskoululain (476/83) 27 §:ään. Lisäksi tulee muuttaa peruskouluasetuksen 35 §:n 1 momenttia. Ruotsin kielen muuttaminen valinnaiseksi lukiossa ja aikuislukiossa edellyttää puolestaan lukioasetuksen 32 §:n ja aikuislukioasetuksen 8 §:n sekä ylioppilastutkintoasetuksen 10 ja 14 §:n muuttamista.

Ammatillisten oppilaitosten osalta ei oppiaineista ole säädetty lain tai asetuksen tasolla mitään. Opetusministeriö on opetusministeriön hallinnonalan koulutuksen ja korkeakouluissa harjoitettavan tutkimuksen kehittämissuunnitelmasta annetun asetuksen (165/91) 4 §:n (sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella 309/94) nojalla päättänyt kaikille opiskelijoille yhteisistä oppiaineista ja muista opetussisällöistä ammatillisessa koulutuksessa. Näin ollen ammatillisissa oppilaitoksissa ruotsin kielen asema yhteisenä aineena perustuu tällä hetkellä opetusministeriön päätökseen, joka tulisi uudistuksen yhteydessä muuttaa.

Ammattikorkeakoulujen osalta säädetään kielitaidosta ammattikorkeakouluopinnoista annetun asetuksen (256/95) 8 §:ssä mm., että opiskelijan tulee ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvissä opinnoissa tai muulla tavalla osoittaa saavuttaneensa sellainen suomen ja ruotsin kielen taito, joka valtion virkamiehiltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (149/22) mukaan vaaditaan korkeakoulututkintoa edel-

lyttävään virkaan kaksikielisellä virka-alueella ja joka ammatin harjoittamisen ja ammatillisen kehityksen kannalta on tarpeen. Korkeakouluopintojen osalta vastaava säännös kieliopinnoista sisältyy yleensä asianomaisesta korkeakoulu-tutkinnosta annettuun asetukseen. Myös nämä edellä mainitut säännökset mukaan luettuna val-

tion virkamiehiltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain säännökset tulisi muuttaa siten, että ruotsin kielen taito ei olisi pakollinen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

peruskoululain 27 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 27 päivänä toukokuuta 1983 annetun peruskoululain (476/83) 27 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1448/94), seuraavasti:

27 §

Peruskoulun ala-asteella opetetaan yhteisenä aineena joko toista kotimaista kieltä tai vierasta kieltä ja yläasteella sekä toista kotimaista kieltä että vierasta kieltä tai kahta oppilaalle vierasta kieltä. Saamenkieliselle, romanikieliselle ja vieraskieliselle oppilaalle voidaan opettaa äidinkie-

lenä oppilaan omaa äidinkieltä. Opetussuunnitelmaan voi kuulua muitakin peruskoulun tehtävään kuuluvia oppiaineita sen mukaan kuin asetuksella säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Helsingissä 25 päivänä lokakuuta 1995

Mikko Elo
Matti Ryhänen
Esa Lahtela

Sulo Aittoniemi
Markku Pohjola

Tapio Karjalainen
Mauri Salo
Tauno Pehkonen